

TALOUSARVIOALOITE 65/2011 vp**Määrärahan osoittaminen erityisopetuksen turvaamiseen ja luokkakokojen pienentämiseen*****Eduskunnalle***

Erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden määrä kaksinkertaistui vuosina 1997—2004. Syksyllä 2004 heitä oli 6,7 % oppilaista. Vuoteen 2010 mennessä erityisoppilaiden osuus peruskoululaisista nousi 8,5 prosenttiin. Vuonna 2010 tilastoitua määrä pysyi kuitenkin edelliseen lukukauteen verrattuna samana. Osa-aikaisesti erityisopetusta saavien määrä kuitenkin kasvoi. Osa-aikaista erityisopetusta sai 23 % oppilaista. Erityisen tuen tarve on selvästi annetun tuen määrää suurempi. Lukioissa eniten erityisopetuksen tarvetta ovat tuottaneet puutteet lukio-opiskelun edellyttämissä opiskelutaidoissa. Erityisopetusta saavien määrä myös ammatillisessa koulutuksessa on kasvanut. Kun erityisopiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista oli vuoden 2010 tilastoissa 6,5 prosenttia, nuorille suunnatun ammatillisen koulutuksen opiskelijoista heitä oli 13,4 prosenttia.

Yhä useampi nuori valmistuu koulusta suoraan työttömäksi. Kun pieniä kouluja on viime vuosina lopetettu ja kun lapsia on keskitetty yhä isompiin yksiköihin, luokkakoot ovat kasvaneet, mahdollisuudet yksittäisen lapsen huomioimiseen heikentyneet, rauhattomuus lisääntynyt jne. Samalla erityisen tuen tarve on selvästi lisääntynyt. Vaikka luokkakokoja nyt pienennetäänkin ja pieniä kouluja ei enää entisessä määrin lakkauteta, viime vuosina tehty isoihin yksiköihin keskitäminen aiheuttaa edelleen haasteita. Erityisopetukseen suunnattavia määrärahoja tulisi kasvat-
taa siten, että mahdollisuudet hyvään erityisopetukseen kunnissa säilyisivät. Erityisopetuksessa

säästäminen lisää lasten syrjäytymistä ja tuottaa sosiaalisia ongelmia.

Muutamia esimerkkejä Erityisopettajien liiton neuvoista tilanteisiin, kun lapsi ei opi: "Opetta opiskelutekniikkaa. Keskustele oppilaasi kanssa: miettikää yhdessä oppilaan ominta tapaa oppia uutta. Anna aikaa. Kun kirjoitat taululle, älä puhu samalla: moni haluaa nähdä suun liikkeet. Mieti monta tapaa selittää sama asia eri tavalla. Erityisopetusta tarvitseva lapsi ja nuori tarvitsee aikaa sekä enemmän huomiota kuin tavallisella tavalla oppiva lapsi." Tuon ajan antamiseen ei opettajilla nykyisellään juuri missään kunnissa ole aikaa.

Aiemmin tehdyt säästöt lasten koulutukseen ja muihin lapsen oikeuksiin kuuluviin asioihin liittyen ovat näkyneet viimeisten vuosien aikana eritasoisina ongelmina lasten kehityksessä ja sopeutumisessa yhteiskuntaan. Erityisopetuksesta ei tule säästää, vaan siihen tulee käyttää kaikki tarvittava raha, jotta voidaan estää useiden lasten syrjäytymistä, pysyviä sosiaalisia vaikeuksia, vaikeuksia sijoittua työelämään jne.

Edellisessä talouskriisissä kunnista kantautui tietoja, että kouluja edelleen lakkautetaan ja luokkakokoa suurennetaan. Talous on nyt ajautunut uudelleen epävarmuuteen. Tällainen kehitys-suunta on kuitenkin ankeinkin aikoina erittäin lyhytnäköistä, koska leikkaukset ja suuret luokkakoot tulevat lisäämään sopeutumis- ja oppimisvaikeuksia, rauhattomuutta kouluissa ja pidemmällä tähtäimellä nuorten syrjäytymistä, työttömyyttä jne. Kouluikään tulevien ikäluokki-

TAA 65/2011 vp — Pertti Hemmilä /kok

en pienentyessä meillä olisi tulevina vuosina hyvät mahdollisuudet vastaavasti pienentää luokkien ryhmäkokoja säilyttämällä mahdollisuuksien mukaan pieniä kylä- ja lähiökouluja.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2012 talousarvioon momentille 29.10.30 lisäyksenä 2 000 000 euroa erityisopetuksen määrärahojen kasvattamiseen sekä perusopetuksen kehittämiseen pienempien luokkakokojen turvaamiseksi.

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2011

Pertti Hemmilä /kok